Οικοδομώντας τον Ναό του Θεού μέσα μας και μέσα στους αδελφούς μας (Αρχιμ. Ζαχαρίας Ι. Μ. Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ Αγγλίας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 18 Οκτωβρίου, 2013

Την Δευτέρα 15 Απριλίου ο π. Ζαχαρίας, επισκεπτόμενος την Ναύπακτο και την Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Βομβοκούς της οποίας είναι ο Πνευματικός, ομίλησε στην Σύναξη της Δευτέρας, αντί του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγ. Βλασίου Ιεροθέου, ο οποίος απουσίαζε στην Κρήτη. Το κείμενο της ενδιαφέρουσας ομιλίας του π. Ζαχαρία δημοσιεύουμε κατωτέρω.

Ακόμη καί όταν βρισκόμαστε γιά πολλά χρόνια «επί τής οδού», καί πάλι δέν πρέπει νά χαλαρώσουμε. Οι Πατέρες συνήθιζαν νά λένε ότι κάθε μέρα πρέπει νά βάζουμε μιά καινούργια αρχή καί νά ζητάμε από τόν Θεό βοήθεια γιά νά κάνουμε αυτήν τήν καινούργια αρχή. Όταν έχουμε μιά τέτοια στάση καί προσευχόμαστε γιά νά κάνουμε μιά καινούργια αρχή, τότε αυτό σημαίνει ότι βρισκόμαστε στήν αρχή τής σωτηρίας. Εάν κάθε μέρα ζητάμε από τόν Θεό νά μάς βοηθήση νά κάνουμε μιά καινούργια αρχή καί εμείς κάνουμε ό,τι μπορούμε, τότε αυτό σημαίνει ότι βρισκόμαστε στήν οδό πρός τήν σωτηρία. Έτσι, «ηρξαίμην ποτέ τή ευδοκία Σου».

Είναι πολύ σημαντικό νά εξετάζουμε τούς εαυτούς μας γιά νά δούμε κατά πόσον ίσως έχουμε χαλαρώσει, κατά πόσον έχουμε πέσει σέ αμέλεια. Δέν αρκεί τό νά απέχουμε από τό κακό, πρέπει νά εργαζόμαστε καί τό αγαθό. Δέν αρκεί τό νά έχουμε μιά ψυχολογική ειρήνη, πρέπει νά αποκτήσουμε τήν πνευματική ειρήνη πού προέρχεται από τό «περισσόν» τής παρακλήσεως πού μάς δίνει ο Θεός. Ακούμε στήν Παραβολή τών Ταλάντων νά κατακρίνεται ο οκνηρός δούλος, όχι επειδή έκανε κάτι κακό -μάλιστα είχε φυλάξει καί τό τάλαντο πού τού είχε δώσει ο κύριός του -, αλλά καταδικάζεται επειδή δέν τό πολλαπλασίασε, δέν εργάστηκε μέ αυτό, δέν έδειξε ζήλο. Τό νά έχουμε ζήλο είναι πολύ σημαντικό.

Βρισκόμαστε όλοι «επί τής οδού» καί δέν πρέπει νά ξεχνάμε ότι ο Χριστιανισμός ονομάζεται «η Οδός». Διαβάζουμε ότι ο Απ. Παύλος πήγαινε στήν Αντιόχεια γιά νά συλλάβη όλους εκείνους πού ήταν «επί τής οδού», «όπως εάν τινας εύρη τής οδού όντας» (Πρ. θ' 2), τής οδού τού Ιησού, τής οδού τού νέου Προφήτη πού αποκαλούσε τόν Εαυτό του

Μεσσία, Υιό τού Θεού. Βεβαίως, ο ίδιος ο Κύριος είπε «εγώ ειμι η οδός» (Ιω. ιδ', 6) καί είναι σημαντικό νά γνωρίζουμε τήν δική Του οδό. Γνωρίζουμε ότι τό «σημείο» τής οδού τού Κυρίου είναι η ταπείνωση, επειδή η οδός Του είναι οδός καταβάσεως από τόν ουρανό μέχρις εμάς τούς ανθρώπους καί ακόμη περισσότερο μέχρι τά κατώτατα μέρη τής γής. Επομένως, καί εμείς γινόμαστε όμοιοι μέ τόν Κύριο, μόνον όταν ταπεινώσουμε τούς εαυτούς μας καί όχι όταν έχουμε υπερηφάνεια.

Όλοι οι λόγοι πού εκπορεύονται από τό στόμα τού Κυρίου είναι λόγοι ταπεινώσεως καί τόν λόγο πού δεχόμαστε από Εκείνον, όταν τόν εφαρμόσουμε στήν ζωή μας, κατεργάζεται μέσα μας πνεύμα ταπεινώσεως καί προετοιμάζει τήν καρδιά γιά νά μπορέση νά δεχθή τό έλεός Του, όπως Εκείνος είπε: «έλεον θέλω καί ου θυσίαν. ου γάρ ήλθον καλέσαι δικαίους, αλλά αμαρτωλούς εις μετάνοιαν» (Ματθ. θ', 13), δηλαδή, «δέν θέλω εξωτερικές λατρευτικές πράξεις ευσεβισμού, θέλω η καρδιά σας νά μπορή νά ανοίξη γιά νά δεχθή τό έλεός μου».

Ο Κύριος ήλθε γιά τούς αδυνάτους καί τούς ασθενείς καί όχι γιά όσους είναι αυτάρκεις καί ικανοποιημένοι μέ τούς εαυτούς τους. Μέ άλλα λόγια, γιά νά πορευθούμε τήν οδό τού Κυρίου πρέπει νά έχουμε πνευματικό ζήλο. Ο πνευματικός ζήλος είναι κάτι πολύ παράδοξο, όπως καί όλα όσα έχουν νά κάνουν μέ τον Θεό μας είναι παράδοξα, καί τό Ευαγγέλιό Του είναι ένα παράδοξο Ευαγγέλιο, μέ τήν έννοια ότι δέν είναι κατά άνθρωπον, είναι από έναν άλλον κόσμο.Ο Απ. Παύλος λέει ότι τό Ευαγγέλιον τού Κυρίου δέν είναι κατά άνθρωπον «τό ευαγγέλιον τό ευαγγελισθέν υπ εμού ότι ουκ έστι κατά άνθρωπον ουδέ γάρ εγώ παρά ανθρώπου παρέλαβον αυτό ούτε εδιδάχθην, αλλά δι αποκαλύψεως Ιησού Χριστού» (Γαλ. α' 11-12).

Έτσι, λοιπόν, τά λόγια τού Κυρίου μάς βάζουν μέσα στήν δική Του οδό. Είναι πολύ σημαντικό νά μπούμε καί πάλι στήν δική Του οδό, όσο μακριά καί άν βρισκόμαστε, αρκεί νά βρεθούμε καί πάλι μέσα στήν οδό τού Κυρίου, επειδή Εκείνος είναι η οδός καί Εκείνος θά γίνη καί ο δικός μας συνοδοιπόρος. Στήν παραβολή τών ταλάντων είδαμε ότι εκείνος πού δέχθηκε πέντε τάλαντα εργάσθηκε καί «εποίησεν» άλλα πέντε καί εκείνος πού έλαβε δύο εργάσθηκε καί κέρδισε καί άλλα δύο. Καί στούς δύο δόθηκε ο ίδιος έπαινος, η ίδια ανταμοιβή, επειδή εκείνο πού έχει σημασία είναι νά αυξηθούμε μέσα στήν οδό τού Κυρίου καί έτσι νά εισέλθουμε στήν αιώνια αύξησή μας εν τώ Θεώ. Στήν πρός Κολοσσαείς επιστολή του ο Απ. Παύλος μιλάει γιά τήν αιώνια αύξηση «τήν αύξησιν τού Θεού» (Κολ. β' 19).

Πρέπει νά εξασκηθούμε σέ αυτήν τήν οδό καί ο ίδιος ο

Κύριος μάς καθοδηγεί λέγοντάς μας: « Δεύτε πρός με καί μάθετε απ’ εμού ότι πράος ειμί καί ταπεινός τή καρδία καί ευρήσετε ανάπαυσιν ταίς ψυχαίς υμών» (Ματθ. ια', 28-29). Δέν είπε: «Δεύτε πρός με, ότι παντοδύναμος καί πάνσοφος ειμί», αλλά «ότι πράος ειμί καί ταπεινός τή καρδία». Αυτοί είναι οι δύο απαραίτητοι όροι, νά είμαστε πράοι καί ταπεινοί τή καρδία, γιά νά μπορέσουμε νά νεκρώσουμε τόν εγωϊσμό μας, νά νεκρώσουμε τόν παλαιό εαυτό μας πού «απ’ αρχής» εξεγείρεται εναντίον τού Θεού. Πρέπει, λοιπόν, νά διδαχθούμε από τόν Κύριο ταπείνωση καί πραότητα.

Καί οι νόμοι πού μάς κατευθύνουν σέ αυτήν τήν οδό τού Κυρίου είναι οι Μακαρισμοί. Οι Μακαρισμοί είναι η περίληψη ολοκλήρου τού Ευαγγελίου καί απαρτίζουν τήν νομοθεσία πού μάς κατευθύνει στήν οδό. Ακόμη καί όταν μελετούμε ανώτερα Μαθηματικά, πρέπει νά θυμόμαστε καί τήν απλή αριθμητική, ότι ένα καί ένα κάνουν δύο. Μέ τόν ίδιο τρόπο καί η βάση τής νομοθεσίας τού Ευαγγελίου είναι η πνευματική πτωχεία «Μακάριοι οι πτωχοί τώ πνεύματι ότι αυτών εστίν η βασιλεία τών ουρανών» (Ματθ. ε', 3). Πάνω απ? όλα πρέπει νά έχουμε συναίσθηση τής μηδαμινότητάς μας, τής πτωχείας μας, τής αχρειότητάς μας, γιατί τότε μπορεί νά ποθήσουμε νά βγούμε πάνω από όλα αυτά. Εκτός τού ότι είναι ο πρώτος Μακαρισμός, αποτελεί καί τό θεμέλιο τής ζωής μας, πού είναι ταπείνωση καί αυταπάρνηση, δηλαδή, τό νά αποδεχτούμε τήν μηδαμινότητά μας, τήν αμαρτωλότητά μας, τήν αχρειότητά μας, πού είναι μία πραγματικότητα καί νά τά ξεπεράσουμε.

Αυτά είναι τα θεμέλια τού ναού τού Θεού μέσα μας.
Βεβαίως, όταν έχουμε τέτοια στερεά θεμέλια, τότε αρχίζουμε νά χτίζουμε πάνω σέ αυτά καί αμέσως ακολουθεί ο δεύτερος Μακαρισμός, ο δεύτερος νόμος πού διέπει τήν οδό τού Θεού, πού λέει «Μακάριοι οι πενθούντες, (οι κλαίοντες λέει ο Λουκάς) ότι αυτοί παρακληθήσονται» (Ματθ. ε', 4). Βέβαια, εκείνοι πού έθεσαν τά σωστά θεμέλια καί στέκουν ενώπιον τού Θεού μεμφόμενοι τούς εαυτούς τους ως αχρείους καί αναξίους εξαιτίας τής αθλιότητάς τους, σίγουρα θά χύνουν δάκρυα, σίγουρα θά θρηνούν τόν νεκρό πού φέρουν μέσα τους, ο οποίος νεκρός είναι η καρδιά μας πού στερείται τής αισθήσεως τού Θεού. Φέρουμε μέσα μας ένα πτώμα. Εάν δέν ζωοποιηθή η καρδιά μας μέ τήν αίσθηση τού Θεού, νομίζουμε ότι είμαστε ζωντανοί -έχουμε μία αντλία μέσα μας πού στέλνει αίμα, αλλά, όμως, εκείνο πού πραγματικά φέρουμε μέσα μας είναι ένα πτώμα. Η καρδιά μας είναι ζωντανή, μόνον όταν έχουμε τήν «ειρήνην τήν πάντα νούν υπερέχουσαν» (Βλ. Φιλιπ.δ', 7), όπως λέει ο Απόστολος Παύλος, καί τήν γλυκύτητα τής θείας παρακλήσεως.

Αρχίσαμε νά χτίζουμε πάνω σέ αυτό τό μονοπάτι,

«Μακάριοι οι πενθούντες ότι αυτοί παρακληθήσονται». Καί άν δέν παρηγορηθούμε σέ αυτήν τήν ζωή, δέν θά μπορέσουμε νά κάνουμε πρόοδο, δέν θά μπορέσουμε νά δράμουμε τήν οδό τών εντολών Του, επειδή είναι η δική Του παρηγοριά πού μάς ενδυναμώνει γιά νά δράμουμε τήν οδόν Του.

«Ευλογητός ο Θεός καί Πατήρ τού Κυρίου ημών Ιησού Χριστού ο πατήρ τών οικτιρμών καί Θεός πάσης παρακλήσεως, ο παρακαλών ημάς εν πάση τή θλίψει ημών, εις τό δύνασθαι ημάς παρακαλείν τούς εν πάση θλίψει διά τής παρακλήσεως ής παρακαλούμεθα αυτοί υπό τού Θεού» (Β'Κορ. α', 3)

Η παρηγοριά πού μάς δίδεται είναι κατά τό μέτρο τών θλίψεων πού βαστάζουμε (Βλ. Β' Κορ. α', 5). Μέσα σέ πέντε στίχους ο Απόστολος χρησιμοποιεί δέκα φορές τή λέξη παράκληση ή παρηγοριά. Καί είναι απολύτως απαραίτητο γιά εμάς νά έχουμε αυτήν τήν παρηγοριά, γιά νά μπορέσουμε νά σταθούμε στήν μοναχική ζωή έναντι τών επιθέσεων τού εχθρού, καί γιά νά έχουμε έμπνευση νά δράμουμε τήν οδόν χαίροντες. Δέν υπάρχει καμία χαρά στή ζωή μας, εάν δέν μπορούμε νά τρέξουμε τήν οδό μέ προθυμία.

Ο λόγος πού τά λέω όλα αυτά είναι γιά νά δείξω ότι μέ τήν εφαρμογή τών Μακαρισμών η ταπείνωση πού εμπεριέχεται μέσα τους μεταδίδεται καί σέ εμάς. Καί συνεχίζει, «Μακάριοι οι πραείς ότι αυτοί κατακληρονομήσουσι τήν γήν» (Ματθ. ε', 5). Πραότητα είναι, όπως συνήθιζε νά λέη ο Γέροντας, αυτό πού εκφράζει στήν Κλίμακα ο Άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης, τό νά παραμένη ασάλευτος ο άνθρωπος είτε τόν προσβάλουν είτε τόν επαινούν. Καί τά δύο είναι δύσκολα. Εάν καί στίς δύο περιπτώσεις παραμένουμε οι ίδιοι, αυτό είναι πραότητα. Αυτοί, λοιπόν, πού είναι πραείς καί έχουν πάντοτε ειρήνη, θά κληρονομήσουν τήν γή, θά κατέχουν, δηλαδή, τήν καρδιά τους. Ο Γέροντας συχνά χρησιμοποιεί τόν όρο γή, όταν αναφέρεται στήν καρδιά : «Γενηθήτω τό θέλημά σου, ως εν ουρανώ καί επί τής γής» (Ματθ. στ' 10), δηλαδή, «μακάρι νά κυριαρχήση στήν καρδιά μας τό θέλημά Σου, όπως βασιλεύει καί στόν ουρανό».

Όταν είμαστε πράοι, μπορούμε νά κληρονομήσουμε τήν γή.
Στήν αρχαιότητα η γή ήταν η Χαναάν, η Παλαιστίνη, τήν οποία ο Κύριος υποσχέθηκε στούς Εβραίους τόν καιρό τής αιχμαλωσίας. Η γή όμως τήν οποία ο Κύριος τώρα μάς υπόσχεται είναι η «καινή γή», η «καινή κτίσις» καί αυτή η «καινή κτίσις» μάς αποκαλύπτεται, όταν ακολουθούμε τούς Μακαρισμούς τού Κυρίου.

«Μακάριοι οι πεινώντες καί διψώντες τήν δικαιοσύνην ότι

αυτοί χορτασθήσονται»(Ματθ. ε' 6) Εδώ χρονίζοντες στήν μέση τών Μακαρισμών, ο Κύριος αναμοχλεύει τόν ζήλο μας, λέγοντας ότι η πείνα καί η δίψα μας δέν πρέπει ποτέ νά ελαττωθούν, αλλιώς δέν είμαστε γιά Εκείνον. Έχουμε ανάγκη από ζήλο. Ο Κύριος μάς αποκάλυψε τήν οδόν Του καί μάς αποκάλυψε καί τον δικό Του ζήλο. Καί ο ζήλος Του ήταν νά εξαγνίση τόν Οίκο τού Θεού, δηλαδή νά «κτίση καρδιές καθαρές» (Πρβλ. Ψαλ. ν' 12) πού γνωρίζουν τόν Κύριο, πού δέν έχουν ανάγκη νά τούς διδάξουν οι άλλοι «Ου μή διδάξωσιν έκαστος τόν πολίτην αυτού καί έκαστος τόν αδελφόν αυτού, λέγων, γνώθι τόν Κύριον» (Εβρ. η' 11), αλλά καρδιές πού ήδη γνωρίζουν τόν Κύριο. Η οδός τού Κυρίου είναι γεμάτη από τόν ζήλο Του γιά τόν ναό τού Θεού. Καί ο ζήλος Του ήταν τέτοιος, πού τελικά Τόν κατέφαγε καί ο Κύριος τό θεωρούσε αυτό ως τό βάπτισμα μέσα από τό οποίο επρόκειτο νά περάση γιά χάρη τών ανθρώπων. Αυτός ο ζήλος τού Κυρίου εκφράστηκε ακόμη καί μέ εξωτερικό τρόπο, όταν καθάρισε τόν Ναό καί προκάλεσε τήν οργή τών εχθρών Του καί όλη η οργή καί η κακία τών εχθρών Του έπεσε πάνω Του. Ο ζήλος τού Κυρίου νά οικοδομήση, νά χτίση τόν ναό Του μέσα μας ήταν τόσο μεγάλος, πού τελικά τόν κατέφαγε μέχρι τέλους.

Πρέπει καί εμείς νά έχουμε αυτόν τόν ζήλο γιά τόν ναό τού Θεού μέσα μας. Πρέπει πάντοτε νά διαφυλάττουμε αυτόν τόν ναό -καί ο τρόπος γιά νά κάνουμε αυτό είναι μέσα από τήν νήψη, όπως είπαμε, ώστε κανένας αλλότριος λογισμός νά μήν μπορή νά κυριαρχήση εκεί καί νά αιχμαλωτίση τήν καρδιά. Δέν φτάνει, όμως, νά μήν έχουμε κακούς λογισμούς, αλλά πρέπει καί νά εργαζόμαστε λίγο-λίγο, μέρα μέ τή μέρα, ώστε νά συσσωρευθή στήν καρδιά μας η αίσθηση τού Θεού, όλη η παρηγοριά τού Θεού ή ο εξαγνισμός τού ναού τού Κυρίου. Μέρα μέ τή μέρα «επιτελούντες αγιωσύνην εν φόβω Θεού» (Β'Κορ. ζ' 1). Εάν έχουμε αυτόν τόν ζήλο, τότε παραμένουμε στήν οδό τού Κυρίου. Εάν έχουμε ταπείνωση καί ζήλο, τότε όλες οι δυνάμεις τής ψυχής μας κατευθύνονται πρός τόν Θεό καί τότε χτίζουμε τόν ναό τού Κυρίου μέσα μας.

Ακόμη καί αυτό όμως δέν είναι αρκετό. Πρέπει νά φροντίσουμε τό ναό τού Θεού πού υπάρχει μέσα στούς άδελφούς μας καί νά κάνουμε ό,τι μάς είναι δυνατόν γιά νά προστατέψουμε τό ναό αυτόν μέσα τους, νά μήν προσβάλουμε μέ κανέναν τρόπο τόν αδελφό μας. Ο Απόστολος Παύλος λέει: «Ει βρώμα σκανδαλίζει τόν αδελφόν μου, ου μή φάγω κρέα εις τόν αιώνα ίνα μή τόν αδελφόν μου σκανδαλίσω» (Α' Κορ. η' 13). Επειδή γνώριζε αυτό τόν ζήλο καί φύλαγε καλή συνείδηση μέ τούς αδελφούς του, λέει, γιατί νά φέρω πρόσκομμα στόν αδελφό μου «δι’ όν Χριστός απέθανεν» (Α'Κορ. η' 11), γιατί νά προσβάλλω τόν αδελφό μου καί νά τόν εμποδίσω από τό νά χτίση τόν δικό του ναό στήν καρδιά του;

Έτσι ο κάθε ένας από τούς εν Χριστώ αδελφούς μας, κάθε ένας από τούς αδελφούς μας είναι ναός τού Θεού, κατοικητήριον τού Αγίου Πνεύματος. Αυτό είναι τό καθήκον τής ζωής μας : νά χτίσουμε τόν ναό τού Θεού μέσα μας καί νά τόν διαφυλάξουμε ακόμα καί μέσα στούς αδελφούς μας, μέ τήν ευγένεια, μέ τήν προσευχή, μέ τήν αγαθοεργία μας, ό,τιδήποτε προωθεί τό χτίσιμο τού ναού τού Θεού μέσα στούς αδελφούς μας, καί κατά έναν παράδοξο τρόπο αυτό θά αντανακλάται καί σέ εμάς τούς ίδιους.

Έτσι, όταν έχουμε μιά αρνητική σκέψη γιά τούς αδελφούς μας, αυτό είναι μία επίθεση – προσβολή κατά τού ναού τού Θεού πού υπάρχει μέσα τους. Καί όταν κρατάμε μνησικακία εναντίον τού αδελφού μας, αυτό διατηρεί τό πνεύμα τής κακίας μέσα μας καί διατηρεί τήν αντίσταση στήν οικοδόμηση τού ναού τού Θεού. Είναι όμως φοβερό νά ακούη κανείς τόν λόγο τού Κυρίου μέσω τού Αποστόλου Παύλου «Εί τις τόν ναόν τού Θεού φθείρει, φθερεί τούτον ο Θεός» (Α'Κορ. γ' 17). Καθώς δουλεύουμε μαζί, πρέπει νά είμαστε προσεκτικοί μεταξύ μας, ώστε νά κάνουμε τά πάντα γιά νά χτίσουμε τόν ναό τού Θεού μέσα μας καί επίσης αυτόν τόν ναό νά τόν διαφυλάξουμε καί ακόμη καί νά προωθήσουμε τήν οικοδομή του μέσα στούς αδελφούς μας. Όταν μάς έχουν προσβάλει μέ κάτι, δέν κερδίζουμε τίποτα μέ τό νά ανταποδώσουμε τήν προσβολή, εάν ακούσουμε έναν κακό λόγο γιά εμάς καί ανταποδίδουμε άλλους πέντε κακούς λόγους ή όταν μάς κάνουν κριτική καί δικαιολογούμαστε, μέ αυτόν τόν τρόπο δέν οικοδομούμε τόν ναό τού Θεού ούτε σέ μάς, αλλά ούτε καί στούς αδελφούς μας. Αλλά όταν μάς προσβάλλουν καί εμείς ταπεινωνόμαστε γιά χάρη τής προστασίας τού ναού τού Θεού, τότε σίγουρα θά φέρουμε σέ φιλότιμο τόν αδελφό μας, ώστε νά αρχίση καί εκείνος νά ταπεινώνη τόν εαυτό του καί νά αναζητά συμφιλίωση – καταλλαγή μέ τόν Θεό, νά αναζητά μιά καλύτερη σχέση μέ τόν Θεό καί μέ τούς αδελφούς του καί νά μπορέση τελικά νά οικοδομήση καί αυτός τόν ναό τού Θεού μέσα του.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι πού μπορεί νά γίνη αυτό. Ο πιό σημαντικός είναι τό νά προσευχόμαστε ο ένας για τόν άλλον. Όταν ετοιμαζόμαστε γιά τήν Λειτουργία, ο κάθε ένας έρχεται στήν Λειτουργία μέ μεγάλη αγωνία, ώστε νά τόν δεχθή ο Κύριος καί νά γίνη δεκτός σέ αυτήν τήν ανταλλαγή ζωής πού γίνεται μέσα στήν Λειτουργία. Η αγωνία μας είναι : «Θά μέ δεχθή ο Κύριος, εμένα πού είμαι τόσο ανάξιος;». Γιατί νά μήν θυμηθούμε τούς αδελφούς μας πού περνάνε μέσα από τήν ίδια αγωνία καί νά πούμε: «Κύριε, ευλόγησον καί τήν παράσταση τών αδελφών μου καί πλήρωσον τάς καρδίας αυτών μέ τά δώματα τού Πνεύματός Σου καί μέ τήν άφθαρτη παράκληση τής χάριτός Σου». Άν έχουμε τέτοιες διαθέσεις, η ζωή μας θά

αυξάνη μέ θαυμαστό τρόπο, θά «κτίζουμε τήν ζωή», όπως θά έλεγε ο Γέροντας. Ο Γέροντας συχνά θά τό εξέφραζε αυτό μέ έναν πολύ γενικό τρόπο : «Νά κτίσουμε ζωή», καί εννοούσε τήν οικοδομή τού ναού τού Θεού μέσα μας καί μέσα στούς αδελφούς μας. Είναι πραγματικά θαυμάσιο, όταν ξέρουμε ότι ο αδελφός μας λειτουργεί ή προσέρχεται νά κοινωνήση, νά προσευχηθούμε ώστε νά έχη μία ευλογημένη παράσταση καί νά γίνη δεκτός από τόν Κύριο. Άν επιθυμούμε αυτό γιά τούς αδελφούς μας, σίγουρα καί η δική μας Θεία Μετάληψη θά ειναι διαφορετική. Δοκιμάστε καί θά δείτε, θά είναι σάν νά κοινωνείτε γιά πρώτη φορά. Ακόμη καί όταν δέν μπορούμε νά είμαστε στήν Λειτουργία καί βρισκόμαστε στό δωμάτιό μας λόγω κάποιας ασθένειας ή κάποιας επείγουσας εργασίας καί προσευχόμαστε γιά τούς αδελφούς μας πού είναι στήν Λειτουργία καί γιά τόν Ιερέα πού λειτουργεί, σάς λέω, θά λάβετε τήν ίδια χαρά καί τήν ίδια παρηγοριά, όπως καί οι αδελφοί σας μέσα στήν Λειτουργία. Έτσι, πρέπει νά κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν γιά νά στηρίξουμε, νά διατηρήσουμε τόν ναό τού Θεού.

Μέρα μέ τή μέρα πρέπει νά κάνουμε καινούργια αρχή. Εάν βάζουμε καινούργια αρχή, οι Πατέρες μας μάς διαβεβαιώνουν ότι βρισκόμαστε εις οδόν σωτηρίας. Μιά νέα αρχή οικοδόμησης τού ναού τού Θεού μέσα μας, αλλά καί διαφύλαξης τής οικοδομής τού ναού τού Θεού μέσα στούς αδελφούς μας. Όταν κάνουμε έτσι, εκπληρώνουμε τίς δύο μεγάλες εντολές από τίς οποίες κρέμονται τά πάντα: Τό νά αγαπούμε τόν Θεό δίνοντάς Του όλον τόν χώρο μέσα μας, καί νά αγαπούμε τούς αδελφούς μας, συμβάλλοντας στό νά γίνη τό ίδιο μέσα τους(δηλαδή νά δώσουν καί εκείνοι όλον τόν χώρο στόν Θεό).

Όταν ήμουν μικρό παιδί, άκουσα μιά γριά στό χωριό μας νά λέη στόν γιό της : «Μήν τό κάνεις αυτό, όχι επειδή είναι ανήθικο ή κακό, αλλά επειδή φθείρεις τόν ναό τού Θεού». Ήταν απλή γυναίκα, αλλά ο νούς της ήταν πολύ θεολογικός: δέν ήθελε τήν αμαρτία επειδή η αμαρτία φθείρει, καταστρέφει τόν ναό τού Θεού. Πολύ θεολογική, πολύ ευαγγελική! Ενώ, άν πούμε ότι η αμαρτία είναι κάτι ανήθικο, αντικοινωνικό ή κάτι κακό κλπ. θά υπάρχη πάντοτε ένα ενάντιο επιχείρημα σέ όλα αυτά. Όταν όμως βάλουμε τόν νού μας στήν οικοδομή τού ναού τού Θεού, αυτό είναι τόσο αληθινό, τόσο πραγματικό καί αιώνιο πού δέν μπορεί νά υπάρξη αντίλογος.

Ο Κύριος επετέλεσε μία παγκόσμια νίκη κατά τού εχθρού καί κατά τού θανάτου - αυτούς τούς δύο εχθρούς τής ανθρωπότητας. Επετέλεσε αυτήν τήν νίκη μέ έναν παράδοξο τρόπο: οι επιθέσεις (προσβολές) καί η οργή τού εχθρού, όπως λέει ο Προφήτης Ησαΐας, συνέτριψαν τόν Κύριο. Εάν ήταν δυνατόν, ο εχθρός θά συνέτριβε ακόμη καί

τά οστά του. Γιά χάρη μας ο Κύριος έγινε όλος μιά πληγή, από τήν κορυφή ως τά άκρα τών ποδών Του, έτσι πού νά μήν υπάρχη τόπος γιά νά μπή επίδεσμος πάνω Του, λέει ο Ησαΐας (Βλ. Ησαΐα 1, 6). Διέκρινε ο Προφήτης μέ έναν τόσο ρεαλιστικό τρόπο τό τραγικό γεγονός τής θυσίας τού Θεού γιά τήν σωτηρία μας. Όλη η σκαιότητα τού κακού πού είχε συσσωρευθή από τήν αρχή τής πτώσεως τού Εωσφόρου μέχρι τήν πτώση τού ανθρώπου, έπεσε πάνω στόν Κύριο. Καί ο Κύριος έσκυψε κάτω από αυτό τό κύμα χωρίς νά αντισταθή. Τά αποδέχτηκε όλα γιά χάρη μας, επειδή «Ούτω γάρ ηγάπησεν ο Θεός τόν κόσμον, ώστε τόν υιόν αυτού τόν μονογενή έδωκεν» (Ιω. γ' 16). Αναδύθηκε πίσω από αυτό τό κύμα, εγηγερμένος εκ νεκρών, καί βασιλεύει εις τούς αιώνας. Έτσι καί εμείς, όταν ένας πειρασμός ξεσηκώνεται εναντίον μας, είτε από έναν αδελφό, είτε από μία ασθένεια ή από κάτι άλλο, καί εμείς ταπεινώνουμε τους εαυτούς μας στερεώνοντας τό βλέμμα μας σέ Εκείνον πού πορεύθηκε αυτήν τήν οδό πρίν από εμάς καί μπορεί νά μάς ελεήση, καί πηγαίνουμε κάτω από τό κύμα, τότε θά αναδυθούμε αβλαβείς από τήν άλλη πλευρά τού κύματος, δηλαδή θά γίνουμε μέτοχοι τής νίκης τού Κυρίου.

Αληθινά μεγάλος, λοιπόν, δέν είναι εκείνος πού δείχνει τήν δύναμή του, βάζει τόν «αντίπαλό» του στή θέση του καί αφήνει τόν εγωϊσμό του νά κυριαρχή. Αυτό δέν είναι νίκη γιατί τό κακό γίνεται διπλό, τριπλό καί πολλαπλασιάζεται. Η αληθινή νίκη είναι νά μπορούμε νά σκύψουμε κάτω καί νά αναδυθούμε από πίσω, μέτοχοι τής νίκης τού Χριστού. Η ταπείνωση είναι η νίκη. Τό έχουμε δεί αυτό πολλές φορές στίς διηγήσεις τών Πατέρων. Στόν άγιο Αββά Δωρόθεο διαβάζουμε ότι ένας από τούς συμμοναστές του, πού έμενε πάνω από τόν Αββά Δωρόθεο, έριχνε πάνω του τά ούρα του καί τίναζε τίς κουβέρτες του πού ήταν γεμάτες κοριούς. Ο Αββάς Δωρόθεος όπως ήταν κουρασμένος από τίς δουλειές πού έκανε γιά τή Μονή, κοιμόταν τήν νύχταν αλλά τό πρωΐ έβρισκε τόν εαυτό του τσιμπημένο παντού από τούς κοριούς πού είχε ρίξει ο συμμοναστής του πάνω του. Καί ποτέ του δέν είπε κουβέντα σέ αυτόν τόν μοναχό, γιά νά μήν ταράξη τήν συνείδησή του. Εκείνος ο μοναχός, όντας απλός καί χωρίς νά γνωρίζη ακριβώς τί έκανε, ίσως νά σώθηκε μέ τίς ευχές τού Αββά Δωροθέου. Καί ο Αββάς Δωρόθεος είναι ζωντανός καί δοξασμένος σέ όλη τήν αιωνιότητα ενώπιον τού Θεού καί εμείς τόν τιμούμε ως Διδάσκαλο καί Πατέρα μας.

Στούς Πατέρες τής ερήμου βρίσκουμε πολλά τέτοια παραδείγματα. Έβγαιναν νικητές όταν, ενώ τούς ράπιζαν “επί τήν δεξιά σιαγόνα» (Βλ. Ματθ. ε', 39) αυτοί έστρεφαν καί τήν αριστερή χωρίς νά ανταποδίδουν τό κακό. Νίκη γιά αυτούς ήταν τό νά αντιδράσουν μέ ταπείνωση καί νά μήν ανταποδώσουν τό κακό. Ο θυμός είναι σάν νά ανάβη κανείς μιά φωτιά, όπως μάς λένε οι Πατέρες μας. Γι’ αυτόν τόν λόγο καί

οι Άγιοι Πατέρες λένε ότι απλώς καί μόνον τό νά δικαιολογούμε τόν εαυτό μας – πόσο μάλλον όταν ανταποδίδουμε τό κακό - σημαίνει ότι μισούμε τήν ψυχή μας, επειδή, όταν δικαιολογούμαστε καί υπερασπιζόμαστε τά δικαιώματά μας, χάνουμε τήν ευκαιρία πού μάς δίδεται νά αποκτήσουμε μιά νίκη γιά τήν ψυχή μας. Όπως λέει καί ο Απόστολος Παύλος: «διατί ουχί μάλλον αδικείσθε; διατί ουχι μάλλον αποστερείσθε;» (Α' Κορ. στ', 7). Γιατί έτσι θά γίνετε μέτοχοι τής νίκης τού Κυρίου, ο Οποίος είπε γιά τόν εαυτό του ότι: «Εγενόμην νεκρός, καί ιδού ζών ειμί εις τούς αιώνας τών αιώνων» (Αποκ. α' 18).

Αυτή είναι η οδός γιά κάθε νίκη, νά μήν δικαιολογούμαστε, αλλά πάντοτε νά ταπεινώνουμε τούς εαυτούς μας καί μέ αυτόν τόν τρόπο θά βγαίνουμε νικητές. Άς είμαστε πάντοτε έτοιμοι νά ζητήσουμε συγνώμη, ακόμη καί όταν νομίζουμε ότι δέν φταίμε καί τόσο πολύ, γιατί είμαι βέβαιος ότι αυτό θά φέρη τόν αδελφό μας σέ φιλότιμο καί θά τόν κάνη νά υπολογίση σοβαρά καί εμάς, αλλά καί τίς εντολές τού Θεού καί νά βρή τήν δύναμη νά αρχίση καί αυτός νά κτίζη τόν ναό τού Θεού μέσα του. Αληθινή νίκη είναι νά μάθουμε ταπείνωση καί όλα όσα κάνουμε στήν μοναχική ζωή αποσκοπούν στό νά δράμουμε τήν ταπεινή οδό τού Κυρίου, επειδή «εν τή ταπεινώσει αυτού η κρίσις αυτού ήρθη» (Ησ. νγ' 8), δηλαδή, μέσα από τήν ταπείνωσή Του ο Κύριος έφερε τή νίκη.

Εάν αγαπούμε τήν αθάνατη ψυχή μας - καί όχι τό κακό πού έχει γίνει ψυχή μας, τό οποίο θά έπρεπε νά μισούμε - τότε δέν πρέπει ποτέ νά δικαιολογούμαστε, αλλά πάντοτε νά μεμφόμαστε τούς εαυτούς μας ενώπιον τού Θεού καί κάνοντας αυτό εκπληρώνουμε όλες τίς εντολές. Ο Κύριος είπε: «Όταν ποιήσετε πάντα τά διαταχθέντα υμίν, λέγετε ότι δούλοι αχρείοί εσμεν, ότι ό ωφείλομεν ποιήσαι πεποιήκαμεν» (Λουκ. ιζ' 10).

Μόνον όταν ένεργούμε κατ’ αυτόν τόν τρόπο ανοίγουμε χώρο γιά τήν Χάρη τού Θεού νά εργαστή μέσα μας. Η αρχή είναι πάντοτε δύσκολη, όταν όμως δείξουμε επιμονή στό ξεκίνημα, τότε έρχεται η παράκληση τής Χάριτος τού Θεού καί αυτή η παράκληση κάνει τήν δουλειά γιά εμάς καί γίνεται εύκολη η οδός, τότε γνωρίζουμε μεγάλη ανάπαυση, μεγάλη παρηγοριά σέ αυτήν τήν οδό γιατί τότε πραγματικά αρχίζουμε νά γινόμαστε «διδακτοί θεού» (Ιω. στ' 45).

Ερώτηση: Πάτερ, σέ περίπτωση ασθένειας πώς πηγαίνει κάποιος κάτω από τό κύμα;

Απάντηση: Μέ τό νά λέμε στόν Κύριο: «Κύριε, γνωρίζω πώς

είσαι αγαθός καί η πηγή κάθε αγαθού καί άν Εσύ επέτρεψες νά μέ βρή αυτή η ασθένεια, αυτό σημαίνει πώς είναι γιά τό καλό μου. Αλλά όμως, επειδή είμαι τυφλός, βοήθησέ με νά δώ πώς θά βρώ αυτό πού είναι καλό γιά εμένα βοήθησέ με νά μάθω ταπείνωση, ώστε νά αποκτήσω τήν χάρη Σου, καί η δική Σου χάρη θά σκεπάση τήν ασθένειά μου καί ακόμη θά αναπληρώση τά υστερήματά μου».

Πολλές φορές, εάν ταπεινωθούμε, μπορεί νά μήν γίνουμε καλά, αλλά όμως η παρηγοριά πού θά λάβουμε θά μάς ανεβάση πάνω από τήν ασθένειά μας, καί αυτή είναι η αληθινή νίκη.

Εάν μετατρέπουμε τήν ασθένειά μας σέ γιορτή, έχουμε τήν άφθαρτη παρηγοριά τού Θεού πού μάς σκεπάζει καί αυτό είναι «κρείσσον υπέρ ζωάς» (Πρβλ. Ψαλ. ξδ' 4). Έτσι, πρέπει πάντοτε νά μαθαίνουμε νά μεμφόμαστε τούς εαυτούς μας ότι πάνω από όλα μάς αξίζει αυτή η ασθένεια πού μάς βρήκε, ότι ίσως ο Θεός τό επέτρεψε γιά νά μάς διδάξη κάτι καινούργιο, νά μάς θυμίση τήν ταπεινή οδό πού θά έπρεπε νά έχουμε στήν ζωή μας. Πρέπει νά πιστεύουμε πώς είναι γιά τό καλό μας καί ακόμη καί όταν δέν τό βλέπουμε αυτό, πρέπει νά ζητάμε από τόν Θεό νά μάς τό δείχνη. Ο Θεός, όμως, πάντα παραμένει ευλογητός εις τούς αιώνας (Βλ. Ιώβ α' 21), όπως συνήθιζε νά μάς διδάσκη ο Γέροντας. Αυτή είναι μία σταθερά στή ζωή μας, ότι ο Θεός παραμένει ευλογητός επειδή είναι αγαθός. Κρατάμε αυτήν τήν σταθερά ως ένα στύλο τής ζωής μας καί περιστρεφόμαστε γύρω του, μέχρι νά δούμε τό καλό πού βγαίνει από τήν ασθένειά μας.

Μερικές φορές φοβόμαστε νά μιλήσουμε, όμως άν μελετήσουμε τήν οδό τού Κυρίου, θά δούμε τί υπέφερε Εκείνος σέ αυτήν τήν οδό, καί θά δούμε καί όλα όσα είναι πολύτιμα στά μάτια τού Κυρίου. Γι' αυτό τό νά πάσχη κανείς μέ καλή συνείδηση ενώπιον τού Θεού, δηλαδή, γιά χάρη τών εντολών Του, έχει μεγάλη δόξα, λέει ο Απόστολος Πέτρος (Α'Πετ. α' 20) Κάθε είδους πάθημα όμως μπορεί νά γίνη δεκτό μέ τρόπο σύμφωνο πρός τίς εντολές Του, εάν ταπεινώνουμε τούς εαυτούς μας, οπότε καί θά λάβουμε μεγαλύτερη δόξα.

Αυτό πού πραγματικά όμως ήθελα νά πώ είναι: Νά θυμόμαστε ότι είμαστε ο ναός τού Θεού καί πώς ο σκοπός τής ζωής μας είναι νά κτίσουμε αυτόν τόν ναό μέσα μας. Αλλά αυτό είναι μόνον τό μισό τού πράγματος. Τό άλλο μισό είναι νά βοηθήσουμε τούς αδελφούς μας καί νά έχουμε τέτοια συναναστροφή μαζί τους, ώστε να στηρίζουμε καί νά διαφυλάττουμε τόν ναό τού Θεού μέσα τους. Όλο αυτό γιά νά γίνη πρέπει νά

φυλάττουμε τά λόγια τού Κυρίου, επειδή τά λόγια Του καί οι εντολές Του προέρχονται από τό ταπεινό Πνεύμα καί η ταπείνωση φέρνει τήν χάρη πού κάνει τά πάντα γιά εμάς.

Σέ όλα τά αναγνώσματα τών Ευαγγελίων τών Κυριακών πρίν τήν Μεγάλη Σαρακοστή -τού Τελώνη καί τού Φαρισαίου, τού Ασώτου υιού, τών Ταλάντων, τής Κυριακής τής Κρίσεως- βλέπουμε ότι ολόκληρη η ανθρωπότητα χωρίζεται σέ δύο κατηγορίες: σέ εκείνους πού δικαιώνουν τούς εαυτούς τους καί σέ εκείνους πού μέμφονται τούς εαυτούς τους καί παίρνουν τό πταίσμα επάνω τους. Εκείνοι πού μπορούν νά μεμφθούν τούς εαυτούς τους στέκουν μέ τόλμη ενώπιον τού Κυρίου, όπως γιά παράδειγμα αυτοί πού εργάστηκαν μέ επιμέλεια τά τάλαντα πού τούς δόθηκαν είπαν: «Κύριε, ιδού...», καί ο Κύριος τούς δόξασε, αλλά αντίθετα καταδίκασε εκείνους πού δικαίωναν τούς εαυτούς τους.

Αυτές είναι οι δύο στάσεις πού βρίσκουμε στίς δύο κατηγορίες τής ανθρωπότητας, οι οποίες μάς συνοδεύουν καί μετά τόν τάφο.

Άς επιλέξουμε τήν αγαθή στάση.

Συγχωρέστε με.

(Πηγή: "Εκκλησιαστική Παρέμβαση" Μάιος 2013)